

Vinkelsliper'n

Årgang 13-02-2019



Leder har ordet

Det nærmer seg jul og årssamling. Registrerer at det er litt uklart når vi skal ha årssamling. Det blei bestemt på forrige årsmøte og det har vert fast i slutten av januar dei siste åra. Var også nemt i forrige vinkelsliper.

Det kjem nye helsekrav ved livdyromsetning. Plukker vi ut det som angår oss, så må besetninga beskjære klauver og rapportere dette inn. Produsenten kan sjølv beskjære, kontrollere og rapportere inn. Men produsenten må då ha gjennomført nybegynnerkurs i klauvskjæring fra 2019 eller seinare. Den største forandringen dette medfører er at besetninger som ikkje har klauvskjæring blir en risikobesetning og får ikkje selge dyr til bestninger med mordyr.

Eg vil starte med at eg ikkje er i mot denne skjerpinga ved salg av dyr. Eg er sikker på at dette vil medføre meir etterspørsel av klauvskjæring. Og då mest frå ammekubesetninger.

Eg er og positiv til at produsenter går på klauvskjæringskurs da dette auker fokus på god dyrevelferd og klauvlidelser. Men nokre spørsmål melder seg.

Har vi kapasitet til å ta denne potensielle auken av skjæringer/besøk ?

Kan det medføre underrapportering og i verste fall at en unnlater å rapportere funn? Når det f eks er store økonomiske konsekvensar i å registrere digital dermatitt. Det kan vere tvilstilfeller sjølv for ein som har dette som fulltidsjobb.

Er det kapasitet til å holde nok nybegynnerkurs i klauvskjæring. Det skal vel brukast instruktører frå NoKI? På kurset i haust var det 17 deltakere og berre 2 eller 3 tenkte å starte med klauvskjæring. Vi registrerte ikkje digital dermatitt i løpet av kurset, så ingen av deltakarane fekk sjå det på dyr, kun på bilder.

Det har i den siste tida auka med ringorm på Jæren. Dessverre så er der det ikkje kommet i orden varsling på lik linje som ved BRSV og BCoV. Veterinærer får heller ikkje varsling med ID. Det er visst noen juridiske farer. Dette skaper så klart stor frustrasjon og ekstra arbeid for dei som driv med klauvskjæring i området. Dette må det bli ei løysing på. Vi som driv ute i felten som klauvskjærere føler at smittevern ikkje alltid henger i hop i det praktiske.

Håper at så mange som mulig har anledning til å komme på fagsamling. Der vi kan gå meir i detalj rundt dette. Og forhåpentligvis skal vi ha mange faglige diskusjoner rundt beskjæring.

Kanskje er det nye programmet klart til å ta i bruk...?

Stein Ove Løken

Hva skjer?

22.01: Instruktørkurs, påmelding i linken under

23-24.01: Årsmøte og fagsamling <https://animalia.pameldingssystem.no/arsmote-i-norsk-klauvskjaerlag-og-instruktorkurs#/form>

07-08.01: Nybegynnerkurs i klauvskjæring, Mære
<https://animalia.pameldingssystem.no/klauvskjaering-mdash-nybegynnerkurs-2>

Februar: Nybegynnerkurs i klauvskjæring Jønsberg?

Høsten 2020: Sertifiseringskurs i klauvskjæring

Husk å behandle jurkløftsår

Jurkløftsår kan opptre som reservoar for Treponemer – bakteriene som ansees å være hovedårsak til digital dermatitt. Husk derfor å behandle disse ved klauvskjæring, f eks med Repiderma, Digiderm eller en annen spray med sink/kobbersulfat. Det kan behøves gjentatte behandlinger. Gi bonden instruksjoner om dette. Det er dessuten viktig at behandling av disse sårene inngår i tiltaksplanen som veterinæren setter opp.

Snart innrapportering fra alle besetninger

Lansering av nytt klauvskjæringsprogram og mottak i dyrehelseportalen fra alle storfebesetninger utsettes pga problemer med å overføre data fra Dyrehelseportalen til Kukontrollen og i beste fall kan vi lansere siste del av januar.

Klauvhelse skal dokumenteres ved livdyrsalg

Denne teksten vil publiseres i bl. a. Tyr-magasinet, Buskap, Praksisnytt og Norsk veterinærtidsskrift.

Digital dermatitt avdekkes i stadig nye besetninger. Det er per dags dato 1222 besetninger i Kukontrollen som har eller har hatt ett eller flere dyr der digital dermatitt, smittsom hudbetennelse i og rundt klauvspalten, er påvist og innrapportert. Dette er et urovekkende høyt tall som MÅ tas på alvor.

Ønske om mest mulig smittesikker livdyromsetning

Kjøttbransjen har startet arbeidet med å lage nye bransjeretningslinjer for smittesikker omsetning av storfe. Dette arbeidet blir ikke sluttført før klauvhelsestatus i Dyrehelseportalen er på plass første

halvår 2020. Den 1. september kom "Anbefalinger for smittesikker omsetning av storfe". Disse bygger på utkastet til bransjeretningslinjer. Bransjeretningslinjene vil stille krav om prøvetaking for BRSV/BCoV og klauvhelsestatus. Det settes for klauvhelse strengere krav til salg av dyr til besetninger med mordyr enn til reine oppføringsbesetninger.

Grønn eller rød status

Når det gjelder klauvhelse, vil Dyrehelseportalen i 2020 vise status som er enten grønn eller rød. Grønn status får du når det er dokumentert at det er mer enn 0,9 klauvskjæringer per år i forhold til antall dyr over 2 år i besetningen, ikke er påvist digital dermatitt siste 2 år og ikke mer enn 2 tilfeller av klauvspalteflekmone siste 6 mnd. Det er dessuten en **stor** fordel om enkeltdyret som skal selges undersøkes i klauvboks. for å sikre at dyret er fri for skorper og sår i og rundt klauvspalten. Undersøkelse av dyr i klauvboks før salg, kan bli et krav i framtida. Foreløpig har vi ikke systemer for å sikre dette og kan derfor heller ikke kreve det.

Der det har vært påvist digital dermatitt og besetningen er rød, kreves det en klauvskjæringsfrekvens på minst 2,7 i to påfølgende år uten av digital dermatitt blir påvist, før besetningen blir grønn igjen.

Både bransjeretningslinjene og anbefalingene vil ha som følge at klauvskjæring hos livdyrseigende besetninger må være dokumentert. Hvis ikke er besetningen rød, og vil ha store problemer med å selge livdyr til besetninger med mordyr. Det er svært viktig at retningslinjene også blir fulgt ved privat omsetning.

Klauvskjæringsfrekvens er antall beskjerpte hundyr over 2 år/antall hundyr over 2 år i besetningen på beskjerptidspunkt(ene). Dersom flere besøk per år, legges frekvensene sammen.

Hvem kan dokumentere klauvhelse?

Godkjent dokumentasjon forutsetter at enten profesjonell klauvskjærer, veterinær eller bonde med godkjent kurs har foretatt kontroll/beskjæring i klauvboks.

Godkjente kurs

Godkjente kurs er kurs i klauvskjæring og klauvsjukdommer arrangert av Helsetjenesten for storfe, NMBU veterinærhøgskolen og Norsk klauvskjærlag. Disse vil bli annonsert fortløpende.

Dersom du er interessert i kurs, meld interesse her:

<https://animalia.pameldingssystem.no/nybegynnerkurs-klauvskjaering-host2019#/form> , så sier vi fra når neste kurs er på plass. Kurs vil også legges inn under «Kurs» på animalia.no

Målgruppe for det vi kaller nybegynnerkurs er personer som ønsker å starte opp som profesjonelle klauvskjærere og bønder som beskjerper/dokumenterer klauvhelse i egen besetning. Bønder som tar kurset vil etter kurset kunne dokumentere klauvstatus ved å registrere sine klauvskjæringer i Storfekjøttkontrollen eller Kukontrollen. Veterinærer er også velkomne til å delta.

Hvem beskjærer?

Det presiseres at klauvskjæring i de aller fleste tilfeller utføres best av profesjonell klauvskjærer som helst er sertifisert. Disse har bedre utstyr og gode rutiner/opplegg for driving av dyr og får klauvskjæringen utført på en effektiv måte uten å uroe besetningen mer enn nødvendig. Profesjonelle klauvskjærere korrigerer til optimal klauvform og behandler klauvsjukdom som dukker opp underveis. Dermed oppnår man en god forebyggende effekt, samtidig som klauvsjukdommer behandles på et forhåpentligvis tidlig tidspunkt.

Kampen mot digital dermatitt forutsetter gode holdninger

Uten at både bønder, klauvskjærere, veterinærer, livdyromsettere og rådgivere støtter opp om arbeidet som pågår med å forsøke å begrense spredningen av digital dermatitt, vil vi ikke lykkes. Det er derfor avgjørende at alle forstår sin rolle og tar dette på alvor. **Det må ikke selges livdyr fra besetninger med digital dermatitt og enkeltdyr bør undersøkes i klauvboks før salg.** Dette gjelder også ved innkjøp fra besetninger som slutter.

Se bransjens anbefalinger i sin helhet her: <https://www.animalia.no/no/Dyr/storfe/nye-helsekrav-ved-livdyromsetning-av-storfe/>. Se også mer informasjon om digital dermatitt på animalia.no

Status digital dermatitt

Oppdaterte tall viser at det nå er 1222 av besetningene i Kukontrollen som har hatt/har påviste og innrapporterte tilfeller av digital dermatitt i perioden 2014-2019. Noen av disse kan ha sluttet.

Informér bonden om dine rengjøringsrutiner

Som tidligere nevnt her, så har en del bønder blitt veldig bevisste på smittevern. Og det er bra. De lurere på hva slags rutiner klauvskjærere har for rengjøring og desinfeksjon av utstyr, inkl boks, grinder, bildekk og annet utstyr. Snakk med bøndene om dette, så slipper de å gå og lure. Snakk også med de om hva dere trenger fra de for å kunne utføre tilfredsstillende smittesikring av utstyret. Et tips kan være å dele ut dette skrevet: <https://www.animalia.no/no/Dyr/storfe/slik-tilrettelegger-du-for-klauvskjaring/>

Rapportér uønskede hendelser i forbindelse med klauvskjæring

Skjemaet ligger nå her: <https://www.animalia.no/no/Dyr/storfe/slik-tilrettelegger-du-for-klauvskjaring/info-om-norsk-klauvskjarerlag-nokl/>

Nytt om klauvskjærerdekning

Fint dersom dere melder om endringer som kan påvirke klauvskjærer-tilbudet i enkelte områder.

Vinkelsliper'n trenger stoff fra dere!

Kom med forslag til stoff eller skriv om noe fra egen praksis e.l.



Håper dere får en fin førjulstid og en god jul!

Redigert av Åse Margrethe Sogstad